For Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

NO. 17

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco, Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, JANUARY 25, 1972

ŠTEV. LXXIV — VOL. LXXIV

Novi vodniki Hrvaške za umirjenejšo linijo?

Nova vodnica komunistov na Hrvaškem je svarila pred "trdimi, nedemokratičnimi" ukrepi in napovedala omejitev oblasti direktorjev podjetij.

CLEVELAND, O. — Dnevnik New York Times poroča iz Zagreba, da so novi partijski vodniki na Hrvaškem zavzeli popustljivejše stališče do odstavljenih vodnikov. Tako je na prvi republiški širši partijski konferenci tovarišica Ema Derossi-Bjelajac, članica izvršnega odbora Centralnega komiteta Zveze komunistov Hrvaške, govorila na konferenci proti "takemu postopanju z odstavljenimi vodniki, kot je bilo njihovo do njihovih nasprotnikov".

Tovarišica Ema je ugotovila, da osebna odgovornost še ni ugotovljena in je svarila, da "nagli in trdi ukrepi ne bodo pomagali". Nekateri drugi, ki so govorili za tov. Emo, so spravljali bivše partijske vodnike v zvezo z 11 protirevolucionarji, ki so že pred sodiščem. Zahtevali so, da bivši partijski vodniki "nosijo moralne in pravne posledice" svojih dejanj.

Nova predsednica Centralnega komiteta Zveze komunistov Hrvaške Milka Planinc je napovedala, da bodo privili direktorje, upravnike in drugo visoko osobje v podjetjih, ki žive v izobilju, pa ne puščajo delavskim zastopnikom pravega vpogleda in sodelovanja pri vodstvu podjetij. Milka Planinc, ki je prevzela vodstvo komunistov na Hrvaškem od dr. Savke Dabčević-Kučar pretekli mesec, je bila v svojih izvajanjih umirjena, pa je vendar pripomnila, da utegnejo nekateri od bivših vodnikov biti klicani na odgovor za svoja "zločinska dejanja".

Ko vrše na Hrvaškem temeljito čistko, je Milka Planinc svarila pred trdimi, nedemokratičnimi ukrepi, ki bi utegnili partijo notranje razdeliti in odpreti pot v "konservatizem", pod čemer smatrajo trdi centralizem starega kova.

Del razpravljanj konference, ki se jo je udeleževalo 320 delegatov iz vse Hrvaške, je prenašala televizija.

Arhitekta nista vedela

DUNAJ, Avstr. — Tu se je začel pretekli teden sodni proces proti arhitektoma Walterju Dejaco in Karlu Ertlu, ki sta zgradila plinske celice v koncentracijskem taborišču Auschwitz v času druge svetovne vojne, kjer so nato nacisti pokončali najmanj 3 milijone judov.

Oba obtožena arhitekta sta izjavila, da nista vedela, v kakšne namene bo gradnja služila in da zato ne moreta biti odgovorna za to, kar se je kasneje v tem taborišču godilo. Sodna razprava bo trajala predvidoma pol drug mesec.

Vremenski prerok pravi:

Oblačno, vetrovno, mrzlo z naletavanjem snega. Najvišja temperatura čez dan okoli 30.

Novi grobovi

Mary Krasna

Danes zjutraj je umrla Mary Krasna s 1078 Addison Rd., rojena Dacar, vdova po Louisu, ki je umrl 27. decembra 1971. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na St. Clair Avenue. Podrobnosti jutri.

Helena M. Cergol

Po dolgi bolezni je včeraj popoldne preminula v St. Alexis bolnici poznana Helena M. Cergol, rojena Gustinčič, stara 84 let, stanujoča na 19204 Sunset Dr., Warrensville Heights. Pokojna je bila doma iz Sihurja pri Trstu, od koder je prišla v Cleveland pred 65 leti. Bila je vdova po pok. soprogu Johnu, ki je umrl leta 1938. Spadala je k Društvu Danica št. 34 ADZ in Podružnici št. 47 SŽZ. Tukaj zapušča žalujoče hčerke Mary, Jennie in Frances, por. Gustaferro, sina Johna ter vnuke in vnukinje. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9.15 iz Ferfolijevega pogrebnega zavoda na 5386 Lee Road, Maple Heights, v cerkev sv. Henryja na 18200 Harvard Ave. ob 10. uri, potem na pokopališče Kalvarija.

Jennie Marincek

Umrla je poznana pionirka Jennie Marinček, roj. Dolenc, stara 82 let, rojena v vasi Sapotnica pri Škofji Loki, od koder je prišla v Ameriko leta 1915. Bila je vdova po pok. Franku. Zapušča hčerke Sylvijo, por. John Schannaher, Anno, por. Rudolph Belohlavek, Frances, por. Albert Germ, sina Franka, osem vnukov in pet pravnukov, sestre Marion, por. Max Senkar, Mimi, Martho, por. Zoppe, ter brata Franka in Josepha. Pogreb bo v četrtek iz Ritondaro pogrebnega zavoda na 126 South St., Chardon, Ohio v St. Mary's Church, Chardon, kjer bo ob 10.30 pogrebna maša, nato na pokopališče Kalvarija. Ure kropljenja danes in jutri od 7 - 9 ure zvečer.

Fred Volcensek

V Huron Rd. bolnišnici je umrl po dolgi bolezni včeraj 64 let stari Fred Volcensek s 5522 Carry Avenue, rojen v Clevelandu, zaposlen kot strojnik pri Warner & Swasey Mfg. Co. skozi 32 let do upokojitve l. 1963, oče Rosemarie (Mrs. Cronin) in Vincenta, 8-krat stari oče, brat Rudolpha, Franka, Johna in Mary. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na St. Clair Avenue v sredo ob 8.15, v cerkev sv. Vida ob 9., nato na All Souls pokopališče. Truplo pokojnika bo na mrtvaškem odru danes, v torek, popoldne od 2. do 5. in od 7. do 9. zvečer.

Življenjski stroški decembra višji 0.4%!

WASHINGTON, D.C. — Narodno gospodarstvo je v zadnjih mesecih lanskega leta nekaj hitrejše rastlo, cene pa so narastle za nekaj manj, kot so pričakovali, pa se vendar povišale za 0.4%. Glavno povišanje naj bi bilo pri hrani, kjer nadzora cen ni.

Dejanska rast narodnega gospodarstva naj bi v zadnjem četrtletju lani bila na ravni povprečja 6.1%, kar naj bi bilo največ v zadnjih dveh letih z izjemo prvega četrtletja lani, ki pa je bil v zvezi z dolgim štrajkom pri General Motors.

Upoštevajoč porast gospodarstva je bil porast cen v zadnjem četrtletju najmanjši od l. 1965, trdijo uradni poročevalci narodnega gospodarstva in zbranih statistik.

Sovjetska petletka v v prvem letu zaostala

V poljedelstvu ni bilo prvo leto nobenega napredka, v živinoreji nekaj prav malega, delavska storilnost v industriji pa je porastla manj kot prejšnja leta.

MOSKVA, ZSSR. — Sedanja petletka, sovjetski petletni gospodarski načrt, ki je bila uzakonjena lani, je začela zelo skromno. Uradni podatki za prvo leto odkrivajo, da v poljedelstvu ni bilo nobenega napredka v odnosu na prejšnje leto. Pridelek žita je celo za nekaj padel, med tem ko je prireja pri živini porastla le zelo pičlo.

Delavska storilnost, ki jo smatrajo za ključ pri izpolnjevanju petletke, je naraščala počasnejše kot v letu 1970 in je manjša, kot so jo predvidevali v okviru gospodarskega načrta, če naj bi bil ta izpolnjen.

Uspešnejše je bilo preteklo leto v težki industriji, ki je vedno uživala prednost in ki jo smatrajo za temelj industrijske moči. Poseben viden napredek je bil na polju produkcije električne sile, v petrokemični industriji in v gradnji strojev. V vseh teh panogah je v teku modernizacija tehnologije, ki naj poveča storilnost.

Prav tako trdi poročilo, da je bil dosežen uspeh v lahki industriji, ki dela za vsakdanje potrebe potrošnika, kot v gradnji radio sprejemnikov, avtomobilov, hladinikov, drugih gospodinjskih naprav in televizorjev.

Produkcija avtomobilov je porastla za 54%, ko je bila končana in puščena v obrat velika avtomobilska tovarna, ki jo je zgradila italijanska družba Fiat pri Togliattiju ob reki Volgi.

V sedanji petletki polagajo večjo važnost na povečanje izdelkov vsakdanje potrošnje, ki so jo v preteklosti močno zanemarjali v korist težke industrije, trudijo pa se tudi za povečanje storilnosti, med tem ko so v preteklosti povečevali proizvodnjo z najemanjem večjega števila delavstva.

Kašelj veča pritisk krvi

TOLEDO, O. — Napad kašlja utegne zvišati krvni pritisk človeka do trikrat.

Iz slov. naselbin

LORAIN, O. — Po 6 tednih bolezni je umrl v bolnišnici sv. Jožefa 82 let stari slovenski rojak Frank Slana s 1141 W. 21 St., doma v vasi Dvor pri Polhovem gradcu, od koder je prišel v ZDA l. 1903 k svojemu očetu, ki je bil tu že nekaj let. V Lorainu je živel 52 let, preje pa nekaj časa v Chicagu, Ill. Pred 17 leti je šel v pokoj, preje pa je bil skozi 30 let zaposlen v Lorain-Cuyahoga Works U.S. Steel. Zapustil je ženo Kazimiero, hčeri Mrs. Joseph Michalski, Mrs. Edward Koscho, sina Henryja, brata Viktorja (Chicago), sestro Mrs. Herbert Angell (Fla.), 20 vnukov in vnukinj ter 2 pravnuka. Pokojnik je bil član SNPJ in Najsv. Imena pri cerkvi sv. Stanislava. Pogreb je bil iz Dombrowski pogreb. zavoda pretekli četrtek s sv. mašo v cerkvi sv. Stanislava, nato na Kalvarijo.

Letalski promet bo v Kanadi jutri obnovljen?

OTTAWA, Kan. — Med predstavniki unije letalskih nadzornikov in zvezno vlado je prišlo do sporazuma o novih plačah in delovnih pogojih. V kolikor bo članstvo sporazum odobrilo, računajo, da bo jutri letalski promet že obnovljen in v rednem teku.

Glavni vladni zastopnik pri pogajanjih Michael Bolger je dejal, da obsega sporazum 17% povišanja plač za dobo 27 mesecev, kot bo pogodba v veljavi. Istočasno bo delavni teden skrajšan od 36 na 34.5 ur. Zastopnik Unije je potrdil te podatke, pa so obregnil ob zastopnika zvezne vlade, ker je izdal vsebino dogovora javnosti, predno je bila ta predložena v proučitev in odobritev članom Unije.

Skupno je bilo na štrajku od 17. januarja 1,600 letalskih nadzornikov, pa je vendar ves civilni promet obstal in sta letalski družbi odpustili večino svojega uposlenstva. Tega bo seveda treba obvestiti, da se vrne na posel, kakor hitro bo pogodba odobrena. Trdijo, da je imelo kanadsko letalstvo dnevno zaradi štrajka preko 2 milijonov dolarjev izgube.

— Voda pokriva skoraj tri četrtine zemeljske površine.

ZOPET PRIMANJKLJAJ V ZVEZNEM PRORAČUNU

Včeraj objavljeni, Kongresu predloženi, predlog zveznega proračuna predvideva 246.3 bilijone izdatkov in le 220.8 bilijonov dohodkov. To je že tretji proračun zapored z velikim primanjkljajem. Skupno znaša primanjkljaj v treh letih 87 bilijonov, več kot kdajkoli v preteklosti ZDA, z izjemo dobe v drugi svetovni vojni.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je predsednik Nixon poslal Kongresu predlog zveznega proračuna za novo poslovno leto 1972-73. V njem je predvideno, da bo zvezna vlada prejela na davkih 220.8 bilijonov, izdala pa bo v istem času 246.3 bilijone. Primanjkljaj bo torej predvidoma znašal 25.5 bilijonov. Če pretekla skušnja kaj velja, bo nemara še precej večji. Predsednik Nixon je dejal, da je primanjkljaj, kot je nadzor cen in plač, "močno, toda nujno zdravilo", ki ga jemljemo zato, ker ga potrebujemo, ne zato, ker bi nam bilo všeč.

Predsednik se zaradi velikega primanjkljaja, predvidenega v proračunu, nič ne opravičuje. Pravi, da je potreben za poživitev narodnega gospodarstva, pa je vendar toliko omejen, da ne bo sprožil novega vala inflacije.

Za tekoče finančno leto, ki je zdaj na pol preteklo, računajo primanjkljaj na 38.8 bilijonov, daleko največji v mirni dobi. Ko je bil proračunski predlog lani poslan Kongresu, je predvideval le 11.6 bilijonov primanjkljaja. Glavni vzrok tolikšne napake je bil v tem, ker so napovedovali, da bo narodno gospodarstvo hitrejše oživelo in da bodo tako davčni dohodki večji, kot so dejansko bili in so.

Proračun ne predvideva nobenega povišanja davkov, kar sicer tudi ni nihče pričakoval v volivnem letu. Povišanje je vendar na vidiku, kakor hitro bodo volitve mimo. Očitno je namreč, da ima zvezna vlada pri sedanjih izdatkih potrebo po večjih dohodkih. Ker na zmanjšanje izdatkov ni mogoče pri sedanjem stanju računati, ostane samo še ali zadolževanje ali pa povišanje davkov. Skozi zadnjih 10 in več let smo se neprestano zadolževali in zato tudi morali prenašati tako inflacijo, zdaj nekateri le spoznavajo, da bo treba zvezni proračun spraviti v red, če naj naše narodno gospodarstvo posluje bolj redno in če naj bo ugled ZDA v svetu obnovljen.

Kljub porastu zveznih izdatkov na blizu 250 bilijonov se predsednik Nixon hvali, da je obseg rasti teh omejil skoraj na polovico v primeri s preteklimi leti pred njegovo vlado. "Temeljni premik vladne davčne filozofije je bil prilično neopažen. Naraščanje zveznih izdatkov je začelo upadati, med tem ko je davčni delež posameznikov postal očitno sorazmerno manjši," pravi Nixon.

V posebni poslanici je predsednik pozval kongres, naj omeji zvezne izdatke tako za vlado kot za Kongres na 246.3 bilijone ter s tem prepreči sprožitev novega vala inflacije.

Posebno opazen je porast izdatkov za narodno obrambo za 6.3 bilijone. Dodatna sredstva bodo porabljena delno za višje plače delno pa za gradnjo novega, izpopolnjenega orožja, nove ladje in nove orožne sisteme, v kolikor ne bo dosežen pri razgovorih na Dunaju sporazum o omejitvi strateškega oboroževanja s Sovjetsko zvezo.

Kljub obsežnim izdatkom za narodno obrambo so v tem proračuni izdatki za socialno skrbstvo in druge človeške splošne potrebe še večji, skupno znašajo preko 110 bilijonov.

Predsednik pozval Kongres, naj konča štrajk v pristaniščih

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Nixon je poslal Kongresu poseben zakonski predlog, ki naj bi končal "neznosen" štrajk pristaniškega delavstva na Zahodni obali. Istočasno je Kongres pozval, naj odobri predlog, ki bo preprečeval krize, kot je ta zdaj v pristaniščih na obali Pacifika, katerega mu je poslal že pred dvemi leti.

Predsednik je pozval Kongres, naj resolucijo o končanju štrajka sprejme že ta teden. Resolucija prevideva tričlansko posredovalno komisijo, ki jo bo imenoval delavski tajnik J. D. Hodgson.

Komisija bo imela pravico izdelati obvezen sporazum v teku 40 dni. Prav tako bo v njej določeno, da ne sme biti nobenega štrajka pristaniškega delavstva najmanj prihodnjih 18 mesecev,

Zvezna vlada nastopila proti kršiteljem cen

WASHINGTON, D.C. — Zvezna vlada je vložila tožbe proti najmanj 70 trgovskim podjetjem, ki prodajajo blago na drobno, zaradi kršenja cen. To je prva skupina takih tožb, odkar je bil nadzor v drugem razdobju Nixonove gospodarske politike 14. novembra uveden.

Med družbami, ki so obtožene so F. W. Woolworth, Thom McCann Shoe Store, S. S. Kresge K-Mart in druga. Kazen za vsako posamezno kršitev je možna do $2,500.

Če še niste naročnik AMERIŠKE DOMOVINE, postanite še danes!

ČAS ZA PRIPRAVE POTEKA! — Predsednik R. M. Nixon in njegov glavni svetovalec za vprašanja narodne varnosti dr. Henry Kissinger, ki ju vidimo na gornji sliki na zaprti tiskovni konferenci v Beli hiši, imata te tedne obilo dela ne le z Vietnamom, Srednjim vzhodom, Indijo in Pakistanom, Malto in razmerami v Latinski Ameriki, ampak posebno z vprašanji Kitajske in Sovjetske zveze, ki sta na sporedu Nixonovih prihodnjih potovanj v tujino.

Iz Clevelanda in okolice

DVA RAZNAŠALCA IŠČEMO—

Uprava Ameriške Domovine išče dva zanesljiva raznašalca ali raznašalki, za okolico severno od St. Clair Avenue, od 66 do 75 ceste in pa za 72 cesto, Cornelia, Donald in Aberdeen Avenue. Starost nad deset let. Kličite 431-0628 ali se oglasite osebno v uradu.

Perkov predlog obtičal—

Predlog župana R. J. Perka o vrnitvi 10% plač mestnih uslužbencev in mestnega sveta z letnim zaslužkom $12,000 mestni blagajni je obtičal v odboru mestnega sveta in bil s tem po vsem sodeč pokopan. Mestna uprava ne sme namreč na ta način dobljenega denarja uporabiti.

Učitelja je ustrelil—

Odličen dijak višje šole v Stow, Ohio, je včeraj brez pravega vzroka ustrelil svojega učitelja tekom nekega kemičnega preskusa. Ne starši ne šolski upravitelj ne vedo vzroka. Dijak, ki je star 16 let, je menda dejal, da je "vsega sit".

Asesment—

Tajnica SŽZ št. 25 bo pobirala asesment nocoj od 5.30 do 8. v šoli sv. Vida.

Rokoborba—

V četrtek se bodo v Areni na 3717 Euclid Avenue merili znani pokliči rokoborci Waldo von Erich, Ernie Ladd, Johnny Powers in Abdullah.

Na debelo so kradli avtomobile

NEW YORK, N.Y. — Pretekli petek je bilo tu obtoženih 71 oseb, ki naj bi tvorile organizirano skupino tatov avtomobilov. Skupina naj bi avtomobile "dobavljala" po naročilu in naj bi jih na ta način nakradla in prodala dalje preko 4,500.

Zadnje vesti

OTTAWA, Kan. — Unija letalskih nadzornikov je sporazum odklonila in tako se letalski štrajk, ki so upali, da ga bo danes konec, nadaljuje.

HARRISBURG, Pa. — Skupina rev. P. Berrigana je prišla včeraj pred sodišče, ki je začelo izbirati poroto. P. Berrigan in tovariši so zanikali vsako krivdo v pogledu obtožnice. Oni in njihovi podporniki upajo, da bo mogoče tekom te razprave oživiti kampanjo proti vojni.

ANCHORAGE, Aljaska. — Sem so pripeljali sovjetska kapitana in poveljnika sovjetskega ribiškega brodovja, ki so jih zajeli z njihovimi ladjami pretekli teden v ameriških obalnih vodah. Vsti trije so bili puščeni v varstvo sovjetskega poslaništva in morajo prihodnji petek pred sodišče.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska zveza je včeraj priznala uradno novo Bengalsko državo. Pred njo so to storili Indija, Butan, Nepal, vrsta komunističnih držav z Jugoslavijo vred in še nekatere druge.

KAIRO, Egipt. — Policija je odločno nastopila proti študentovskim demonstracijam, ki se vlečejo v šesti dan. Študentje univerze v Kairu in Aleksandriji zahtevajo vežbanje za vojno in takojšen oborožen nastop za osvoboditev arabskega ozemlja.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:
Za Združene države:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$20.00 na leto; $10.00 za pol leta; $6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$20.00 per year; $10.00 for 6 months; $6.00 for 3 months
Friday edition $6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO
83 No. 17 Tuesday, Jan. 25, 1972

Vojaški begunci

I.

Vojaški begunci so znani iz vseh časov zgodovine. Junaška mati, ki je na mestu kaznovala sina-ubežnika, kakor poje pesem: "Mati sinu meč izdere in ga mu v srce zadere", je bila samo ena: Špartanka.

Vzroki pobegov od vojakov so bili različni: za časa Napoleona so se fantje v Sloveniji raje skrivali po gozdovih, kakor da bi tvegali svoje življenje za tujega, osovraženega vladarja. Pozneje so uhajali v Ameriko, da bi se izognili vojaški službi, ker se jim je zdelo škoda zapraviti tri leta za — nič. V prvi svetovni vojni so prešli celi češki bataljoni na zavezniško stran in se borili proti Avstriji, da bi pospešili njen razpad. Ko so pozneje padli v avstrijsko ujetništvo, je z murvnih drevoredov ob Piavi bingljalo težko sadje... Drugi ubežniki iz avstrijske vojske so se združili v globokih slavonskih šumah in tam tvorili "Zeleni kader", ker so se pač naveličali ubijati. Ob napadu Nemčije in Italije na Jugoslavijo l. 1941 smo se razbežali na domove, ker smo spoznali brezupnost borbe z volovsko vprego proti tankom in letalom na ozemlju, ki ga sovražnik lahko v enem dnevu odreže od ostale države. Za časa revolucije so uhajali od partizanov prisilno mobilizirani fantje in možje, ker niso hoteli biti sokrivi zločinov, ki so jih izvrševali komunisti pred njihovimi očmi. Ti ubežniki so se potem prostovoljno prijavljali k domobrancem in postali najfanatičnejši borci proti komunizmu. "Sedaj vemo, za kaj se borimo!" so rekli.

Kdor je šel skozi rekrutsko šolo stare jugoslovanske vojske, ni pozabil ponižanja, ki ga je tam doživel. Stokrat na dan je moral mirno poslušati ogabno psovanje svojih staršev in drugih sorodnikov, Boga, Marije in vseh svetnikov. Kaplar, ki morda nikoli in imel čevljev na svojih nogah, mu je pripovedoval: "Tu imaš svega: imaš cipele, šuferice, čaršav in čebe." Kričati je moral, da se je slišalo kilometer daleč, kaplar je pa nastavil dlan na uho in rekel: "Ponovi! Ne čujem ništa."

Pa je to povsod enako; to je bistveni del vojaške vzgoje. Mlad fant mora biti popolnoma ponižan, oropan osebnosti in dostojanstva, šele potem je sposoben na povelje in brez premisleka drveti v smrt ali ubiti človeka, ki ga še nikoli ni videl in mu nikoli ni storil nič žalega.

Ko fant spozna, da so njegovi predpostavljeni večji tepci kot on sam, začne sovražiti ves "establishment", kot sedaj pravijo, in si misli, če pride do vojske, vem, kdo je moj prvi sovražnik: moj kaplar, narednik, stotnik...

Vojska v Vietnamu je še posebno nepriljubljena, ker je daleč in od vsega začetka zgrešena in zgubljena. Edino opravičilo za njo je borba proti komunizmu. To geslo pa ne vleče, saj še ni dolgo, ko je bil komunizem glavni zaveznik Amerike v boju proti fašizmu, ki ga še mnogi štejejo za največje gorje na svetu, takoj za depresijo.

Ruse je španska revolucija naučila, da vojske daleč od doma ni mogoče dobiti, zato so revolucijo v Grčiji ustavili, kakor hitro je Jugoslavija odklonila podporo in zatočišče grškim partizanom, oborožitev Kube z raketami pa, ko je Kennedy zagrozil z napadom na Kubo.

Amerikanci so prevzeli borbo v Aziji, ko so Francozi omagali. Mislili so, da bodo s svojo tehniko in s svojim "know how" pomirili deželo v enem letu, pa niso računali, da to ni redna vojska, ampak gverila, proti kateri je treba postaviti v boj desetkrat toliko vojakov, kot cenijo, da je gverilcev. Boj proti gverili je neprimerno težji kot proti redni vojski. Gverila ima podporo in zatočišče pri prebivalstvu, ki se kaže podnevi "okupatorju" prijazno, ponoči ga pa napada iz zasede, kar vpliva skrajno demoralizirajoče na vojake. Napoleon je večkrat premagal vse redne armade Evrope, španskih gverilcev pa ni nikoli.

Amerikanci so v Vietnamu tudi ponovili napako, ki jo je med vojsko naredil Hitler. On je po zasedbi raznih dežel razglasil, da ne bo vpokliceval mladine, ker vojskovanje je častna služba, ki pristoja samo Nemcem. Šele po odločilnem porazu pri Stalingradu so začeli vpoklicevati po zasedenih deželah češ, da bi ne bilo pravično, če bi onemogočili prebivalstvu občutek sreče zmagovalca.

Kaj si mora misliti ameriški vojak v vietnamski džungli, ko posluša poročila o protivojnih demonstracijah v domovini, o sežiganju ameriške zastave, o sabotažah in zločinih, katerih namen je preprečiti nadaljevanje vojne, si je težko predstavljati. Vsa taka dejanja bi povsod drugod sodili kot veleizdajo.

Poskusimo poiskati vzroke pobegov iz ameriške vojske, ki so postali verjetno najštevilnejši v zgodovini. Leta 1967 jih je bilo še "samo" 40,227, lani pa že 98,324. Čez 70,000 teh mladeničev živi v sosednji Kanadi, največ v Torontu, nekaj manj v Montrealu. Tam povečujejo že itak občutno visoko število brezposelnih. Kot tujci težje dobe delo in ker so po večini študentje, tudi ne sprejmejo vsake zaposlitve. Tako životarijo od podpore raznih protivojnih organizacij, ali se vdajajo raznim nezakonitim kupčijam in čakajo amnestije.

Anže

(Konec sledi)

BESEDA IZ NARODA

Pismo Vrhenškega Tineta

Waukegan, Ill. — Čas res hitro drvi naprej. Ko je človek mlad, se mu zdi, da se čas po polževo pomiče naprej. Mlad človek pač sanja, si dela načrte, pričakuje, da bo že prihodnji dan se srečaval s srečo na vseh raznih potih. Ko pa preide v moška leta, gre že hitreje vse naprej. To mu pove vsak mesec, še več vsako leto, ko razne zahteve trkajo na vrata njegovega življenja. Poleg rednih mesečnih računov za to in ono, zraven še kake bolezni in drugega kaj takega, pa pride vse prehitro in človek privozi naenkrat v stara leta. V teh se pa hitro vse pomiče naprej in predno se zave, ga že opominjajo leta, siva glava in pa vedno bolj kriv hrbet in ščipanje po kosteh, da bo vsak čas prišla ponj bela žena in ga odvedla tja čez meje tega sveta in življenja. Po nekatere pride bela žena že v mladih letih, po nekatere v srednjih, a po vsakega pa enkrat gotovo, nihče ji ne uide. To je nepreklicana postava, ki obračuna z vsakim enkrat.

Čas tudi vse drugo spreminja po svetu naprej in naprej. Ko sem pred nedolgim pregledoval nekatere knjižice, sem naletel med temi tudi nekaj starih programov, ki smo jih pred leti dali tiskati za razne prireditve kot odrske igre, koncerte itd. Koliko imen starih znancev sem videl v njih, ki jih že dolgo ni več med nami. Najbolj mi je stal v duhu pred očmi pokojni Joseph Drašler (kateri je bil znan pod domačim imenom Brencetov Jože), rodom iz Drašče pri Borovnici. Kako veselo je pel vedno na odrih in v cerkvi pri službah božjih. Zdaj bo pa kmalu že 35 let, odkar je odšel v večnost po plačilo k Njemu, ki ga je ustvaril. In koliko drugih imen mi je prišlo pred oči — onih, ki so ta imena nosili, pa jih ni več med nami. Spominjam se tudi pok. č. g. župnika Ažbeta. Dober duhovnik je bil. Da stoji poleg cerkve tudi naša lepa farna šola, je njegova zasluga. Veliko se je prizadeval za ugled naše fare. Obenem je bil tudi več let duhovni vodja K. S. K. Jednote, za katero je tudi mnogo delal. Blag mu spomin in Bog ga poplačaj za vse, kar je za nas storil!

In tako dalje in dalje so mi spomini stopali pred oči, ko sem sedel pri oknu in gledal nazaj v preteklost. Zdaj smo v drugih časih in v drugih razmerah. Sedanji rodovi delajo in vozijo po svoje. Kar dobro delajo, to jim je treba priznati. Ostali so zvesti naukom svojih prednikov in dokler bodo taki, bodo spomini na naše pionirje, njihova delovanja in žrtvovanja za vse, kar je bilo dobrega med nami, živeli. Seveda v duhu novih časov in razmer. Te pa so od roda do roda drugačnejše.

Božične praznike in vse dni starega leta sem v to novo leto 1972 smo obhajali kar lepo. Naša župnija Matere božje ima zopet dobrega župnika v osebi č. g. Alberta Adamicha, ki zelo skrbno vodi župnijo. Tako gre vse lepo naprej in upajmo, da bo šlo še dolgo, dolgo. Za vse uspehe pa zahvaljujmo Boga in ga prosimo, da bi šlo še tako naprej.

* DRUGIH DOGODKOV IN ZADEV je tudi med nami vedno dosti, kakor po drugih krajih. Zima se je sicer začela oglašati pri nas še pred sv. Miklavžem, a le par dni tu in tam. Okrog božiča nismo imeli preslabo vreme. Po Novem letu pa par ostrih dni, a še kar gre.

Kakor nam preteklost pove iz starih časov, posebno iz leta 1881, je tu pri nas in okrog nas zima zelo ostro pritiskala. Snežni mlini, ki v zimskih časih radi meljejo "belo moko", in jo razsipujejo tod okrog Velikih jezer, so bili leta 1881 tako aktivni in produktivni, da so, kakor povedo zapiski iz tistih dni in časov, nasuli okrog nas po Waukeganu toliko snega, da je zamedel domove in hiše skoro do drugega nadstropja. Železniški promet ni obratoval več dni, kako v takem debelem in visokem snegu. Po ulicah ga je ležalo okrog 15 čevljev debelo in visoko. Ko se je pa začel sneg odjatati, je pa povsod, posebno na nižjih krajih, nastala taka poplava, da so bila pritličja domov in stavb vsa poplavljena. Tako vidite se je godilo našim prednikom pred nami po teh krajih, kadar jih je zajelo slabo zimsko vreme. Zdaj seveda je vse izboljšano. Imamo elektriko, plin in drugo za gretje. Orjaške pluge za odrivanje in oranje snega po ulicah in cestah. Nekoč, pred 100 leti in še pozneje, pa je bilo drugače. Tisti, ki so taka poljubljanja tistih časov uživali, vedo, kakšna so bila. Mi, ki zdaj le čujemo kaj o njih iz pripovedovanj in zapiskov o teh, le pomilujemo tiste, ki so vse to v tistih časih prenašali, poznamo pa takih težav ne tako, kakor tisti, ki so v tistih časih živeli in vse to prenašali in pri tem trpeli.

Tako težkih vremenskih nadlog sicer zdaj ni, vsaj do danes ko to pišem, jutri znajo nastati. Imamo pa pri nas kakor drugod vedno dosti raznih političnih sitnosti in nadlog. Brez njih nismo nikoli. Če jih ni, kar navadno je to le redkokdaj, jih pa naši politikarji naredijo in postavijo pred nas. O yes, v tem so mojstri, da kaj. V našem Lake okraju je zdaj dosti prizadevanja, da bi okraj prišel do 'home rule', to je, da bi okraj skrbel in upravljal razne javne potrebe in zadeve sam in odločal o njih. Za nekatere okraje je to koristno, za nekatere ne. Za bolj obljudene okraje je, za širne podeželske neobljudene ne toliko, ali pa prav nič. Razlogov, zakaj ne, je več. Npr. Cook okraj, v katerem je Veliki Chicago, ima v gotovih ozirih tak 'home rule', seveda v Cook okraju, je nad 50% prebivalstva vse države. Množica, ta šteje. Vse to, kar omenjam, je zanimivo in o vsem tem podrobneje enkrat prihodnjič.

* PA ŠE NEKAJ ZA DOBRO VOLJO:

— *Raztresenost.* — K zdravniku je prišel nek pacient z zelo oteklo nogo. Ko ga je zdravnik sprejel, mu pacient pojasni bolečine in omeni, da bi se rad informiral o vsem, kar se tiče njegove otekle noge.

Zdravnik ga pogleda gor in dol in reče: "Dobro, dobro, ali ste prinesli vašo nogo s seboj?"

*

— *Kaj vse ljudje mislijo.* — Hišni gospodar je opozoril najemnika:

"Prosim vas, da nekoliko bolj pazite, kaj se godi v vašem stanovanju; čujem, da hodi vsak dan k vaši kuharici neki moški!"

Najemnik mu pa odgovori: "Oprostite gospod, tega človeka celo dobro poznam; mlad in inteligenten gospod je in sem menil doslej, da zahaja k vaši milostljivi soprogi!"

*

— *Diplomat.* — Naročnik krojaču, ki mu je obleko naredil: "Kako to, da mi niste poslali računa?"

Krojač mu pojasni: "Od gospodov nikdar ne zahtevam plačila. A če ne plača, sklepam, da ni gospod in potem ga terjam."

Pa še drugič kaj.

Vrhenšk Tine

Bilo je vsega po malem

NEW YORK, N.Y. — Ko sem ob koncu decembra poročal o decemberski in napovedoval januarsko prosvetno uro njujorške slovenske srenje, sem ob koncu zapisal tole:

— Takrat bomo že v predpustnem času, času burke in šale. Bomo pa tudi v obdobju povečane pomisli na ekumenstvo, ki pa mora biti trezna in resna, ker z njo moramo popravljati grehe in krivice, ki smo jih delali vzhodnim krščanskim bratom.

Ta sklepna misel je prišla po malem do izraza na tretjo januarsko nedeljo. Nismo se izživeli do skrajnosti niti v predpustnem in niti ne v ekumenskem razpoloženju. Obojnega smo dobili morda v tisti meri, da nam da misel in spomin na lepe paganske navade naših prednikov, ki smo jih preoblikovali in katere že tonejo v bolj materialističnih norčijah. Stare predpustne in pustne navade imajo v sebi le svojevrstno mistiko. Mistika pa postaja današnjemu človeku nadležnost, katere se hoče otresti do skrajnosti. Vendar del prosvetne ure je bil posvečen tej narodovi preteklosti, ki je bila bogata v navadah človekove razbrzdane umerjenosti.

Vendar v cerkvi smo nekaj slišali o tistem plemenitem nagnenju, ki naj trka na vrata našega duhovnega hrama, da bi jih odprli in dovolili vstop pravi krščanski ljubezni, ki naj popravi, kar je človek v preteklosti vnesel v božje nebožjega. V prekoncilskem času je bilo v krščanskem svetu vse preveč mržnje in zgrešenega razlaganja. Tu moramo marsikaj narediti, da bo božja beseda spet postala vir krščanske bratske ljubezni.

In blagodejno je delovalo poslušanje nedeljskega oznanila, katerega so brali v slovenski cerkvi in je govorilo:

Pri vseh masah beremo škofovsko pismo. Pismo, ki nas vabi k molitvi za krščansko združenje vseh krščanskih narodov. V tem pismu bomo slišali, **da ekumensko gibanje ne more uspeti brez nas.** Sveti oče in naš kardinal, nas, kot ude Kristusovega kraljestva, vabita, **da se pridružimo temu gibanju z molitvijo in z delom.** Molimo, da bi nam Bog pomagal, da bi drug v drugem videli svojega brata v skupnosti ene vere, in enega božjega Gospoda. **Ko bomo to čutili v srcu, potem bomo tudi nekaj storili vidnega v tem oziru.**

Bratje in sestre, poglobimo se v te zadnje besede. Ne smemo jih preslišati, če se še vključujemo v krščansko skupnost in pa v narodno skupnost. Nikdar ne smemo pozabiti, da je še zmeraj precej Slovencev protestantov-evangelistov. Vzdržali so preganjanja, zaničevanja in preziranja. Ne smemo pozabiti, da so nam evangelijski Slovenci dali prvo slovensko knjigo, ki je postala podloga naše književnosti. Ne smemo pozabiti, da smo močno povezani z brati vzhodne pravoslavne cerkve, in da nas z njimi ne veže samo Kristusov nauk, ampak tudi krščansko delo svetih bratov Cirila in Metoda.

Dolga so bila stoletja razdvajanja. Z našo iskrenostjo in predanostjo združevanju, pa lahko posledice teh stoletji razdruževanj odpravimo v deset letih združevanja!

Kar vesel in srečen sem bil, ko sem poslušal besede oznanila in namesto pridige branje škofovskega pisma njujorskega kardinala. Koliko plemenitega, dobrega in lepega pa bo seme teh besedi obrodilo, bo pokazalo naše spreobrnenje in predvsem naša vidna dejanja!

Po deseti maši smo srenjčani odšli v cerkveno dvorano. Kmalu se je začel odvijati program prosvetne ure. Vsi njujorški srenjčani nismo vpisani tretjeredniki, želel bi pa, da bi vsi njujorški Slovenci postali tretjenedeljniki. Če bomo zavestno vključeni v to skupnost, potem nas mraz ne bo stisnil in tudi vročina nas ne bo raztopila, kar nas ne bo dežna ploha odplavila. Obstali bomo trdno v živi skupnosti.

G. Zdravko Kalan nas je spet pozdravil in predstavil Sergeja Delaka, da nam bo v sliki in besedi prikazal Primorsko, pokrajino ponosnih in zavednih Slovencev.

Predno je Sergij začel svoje pripovedovanje, je nastopila Helka Puceva in nam je podala Gregorčičevo preroško pesnitev Soči. Kolikšno narodno bolest nam v upanju izpira živost Sočinih voda?! Naš rod ob njej še ni klonil. Preveč je v njih še živa beseda Gregorčiča, Gradnika, Preglja, Bevka ter drugih. Preveč je na tej zemlji rož, iz krvi pognanih, da bi ta rod umrl, da bi mu tujec razgnal duha njegove besede. Na straži budno stoji in varje naše srce v sredini — belo Ljubljano. Helka je podala pesem lepo in občuteno.

Sergej je začel svoja pripovedonja z opisovanjem rezjanskega in vse počez in navzdol do našega Jadrana, s pristno slovensko obalo, ki ji mejnik postavlja devinski grad. Spomnil sem se svojega medvojnega "križarjenja" po Kraškem in Tržaškem do obronkov Istre. Kako vzljubil sem to brinje in borovje ter drobno skalovje! V tej revščini sem premnogokrat obstal ob prikritem bogastvu lepote zemlje in bogastvu človekove duše in srca. Če iz te plati pogledam Krašovca, bi rekel, da je tisti slovenski človek, ki je ohranil še največ od slovanske duše: gostoljubnost in čut za skupnost. On ni individualističen v tistem, ki se kaže pri večini Slovencev, razen pri Prekmurcih.

Iz slik in besedi Sergija smo spoznali, da tehnološki napredek spreminja obraz te pokrajine, in da na tej pretežno revni zemlji nastaja "tehnološko razvito" materialno bogastvo. Rad bi spet prekrižaril te kraje, da bi ugotovil, ali ni tudi tu ta tehnološki napredek izmaličil duhovno podobo primorskega človeka? O tem nam Sergij ni povedal ničesar!

Zdaj nam mora nekdo pokazati Štajersko. V marcu nam bodo sosednji srenjčani, člani ZVONA, prikazali Koroško v slikah, besedi in pesmi!

Kot vmesna točka je bila lepa koroška pesem **Mav čez izero.** Ob spremljavi kitare in klavirja sta jo zapeli Jožica Črepinšek in Erika Grau. Organist Franjo je igral klavir, Jožica pa udarjala na strune kitare. Glasovno sta se Jožica in Erika ujeli v lep dvospev. Erika je prvič nastopila pred našo skupnostjo in nam okrila svoj talent in lep, obsežen glas. Zanjo je bil lep uspeh, kot tudi za Jožico. Hkrati sem lahko spoznal, da nam nedeljska prosvetna ura pomaga odpirati zaklenjenost mnogih v naših skupnosti.

V drugem delu smo slišali nekaj o starih slovenskih predpustnih in pustnih navadah. Kako močno so razgibale življenje naših ljudi, je pokazala tudi Prešernova pesem: **Učenec,** ki jo podal Rudi Vecerin, medtem ko nam je Ludvik Burgar ml. prebral sestavek o teh običajih v različnih predelih na Slovenskem.

Za tem je nastopil s svojim kupletom Karl Klezin. Na znano popevkarsko melodijo je razobesil besedilo, ki je bilo pravzaprav nekaj, čemur bi jaz rekel, njegov humoristično podan življenjepis. Bil je glasovno dober. Tudi podajanje je bilo dobro. Spomnil me je na Ježka na ljubljanskem radiu. Ježek bi Charlieja smatral za resnega tekmeca. Jožek bi pa morda Ježka nekam brcnil in Charlia povlekel v svoje popevkarstvo! Charlie je vzbudil salve smeha in odobravanja!

Za njim je nastopila Marjanca Jenkova in nam podala humoristično narodno predpustno, ko dolga leta je čakala, zbirala in odklanjala, zdaj pa bi vzela vsakega, samo da pride... Seveda to je bilo samo v pesmi, ko nam je bilo prikazati predpustne in pustne navade in šale Slovencev. Drugače pa je Marjanca resno dekle in ne pozna nobene šale, kadar gre za resno življenje.

Ob koncu je Rudi Vecerin zbranim srenjčanom povedal še nekaj dovtipnih in smešnih.

G. Zdravko Kalan je zaključil januarsko nedeljsko prosvetno uro njujorške srenje ter ji povedal, da so v kuhinji zanje pripravili: kranjske klobase s kislim zeljem, kurji ajmaht in svinjski ješprenj. Dejal je: jedilni list kot v Waldorf-Astoria hotelu. In zares, takrat, ko bo pa ta slavni njujorski hotel imel takšen dnevni jedilno list, bomo lahko trdili, da smo se Slovenci močno uveljavili v tujem svetu. Marija Babnikova je prevzela levji del dela v kuhinji in vodila razdelitev hrane prav uspešno.

Vendar zaenkrat moramo Slovenci še zmeraj priti na Osmo, da doživimo pravo slovensko mašo, da slišimo slovensko pesem in besedo in da se po domače najemo.

Februarska prosvetna ura bo posvečena Prešernu. Peli bodo: poznani Louis Rupnik tri lepe Prešernove pesmi, ga. Marjanca Kalanavo prelepo "Nezakonska mati", "Fantje z Osme" pa Soldaško, Pod oknom in Zdravico. Vmes pa lepe besede, ki nam po Prešernu čudovito zvene.

Tone Osovnik

MISLI

Vsak novorojenček je dokaz, da Stvarnik še ni obupal nad človeštvom, je dejal nekoč slavni indijski pesnik Tagore.

*

Nič ne pride tako hitro med sosede kakor plot.

*

Prazen voz dela največji ropot. Tisti, ki najmanj vedo, so najglasnejši v vsakem razgovoru.

*

"Prazen klas pokoncu stoji," pravi ljudski rek.

*

Govor je srebro, molk je zlato!

*

Kdor molči, se desetim odgovori.

*

En sam bedak lahko postavi toliko vprašanj, da mu jih ne more deset modrijanov odgovoriti, trdi kitajski rek.

*

Lastna hvala se pod mizo valja, so včasih rekali na Slovenskem.

*

Dobro blago se samo hvali, ugotavljajo modri.

*

Kdor pazljivo posluša, dostikrat več pove, kot najglasnejši govornik.

*

Prijaznost in dobrota ohranita mir in srečo.

*

Večina naših skrbi ima izvor v nas samih, le redko izven nas.

*

Za sovraštvo je vedno prezgodaj, za ljubezen nikoli prepozno.

Obsežna področja še na razpolago

OKLAHOMA CITY, Okla. — Sodijo, da se skrivajo ležišča olja pod nekako enim bilijonom akrov površine v ZDA. Od tega je oddanih v izkoriščanje komaj 15%.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Očetu Karlinu v slovo

Zadnjič sem bralcem predstavil očeta Karlina. Naj danes nadaljujem, da bodo spoznali, zakaj mu pišem v slovo. Po vsem sodeč odhaja namreč nazaj v kraj, iz katerega se je umaknil v onem usodnem letu 1945. Bil je tedaj begunec pred komunizmom. Iz povestice njegovega življenja bi se dalo sklepati, da je za odhod čez Ljubelj imel samo en razlog. Odšel je iz protesta, ker se ni strinjal z učenjem komunizma in se je bal njegove krvave prakse. Verjetno je tudi upal — čeprav danes tega še ne prizna —, da bodo neki t. zv. zavezniki hitro opravili s komunizmom v domovini in se bo on lahko vrnil, ne da bi mu bilo treba sprejeti kakršno koli borbo. Ker se to še ni zgodilo in ker se v Ameriki ni mogel udomačiti, je začel misliti na povratek, na vrnitev po 27 letih.

Ta načrt je počasi koval sam v sebi oče Karlin, a ga njegova vest ni hotela odobriti, zato se je hotel o njem pogovoriti še z nekom drugim. V življenju se tako često dogaja, da iščemo sveta ne zato, ker bi bili pripravljeni sprejeti dober in pameten nasvet in se po njem ravnati, ampak zato, da bi našli potrdilo za svoje naklepe in odobrenje za svoje ravnanje. Kakor zgleda, se je tudi oče Karlin v ta namen zatekel k tujemu psihiatru. Ta je v glavnem samo poslušal njegova pripovedovanja. V osebah in dejanjih je samo postavljal predmete, o katerih se je oče Karlin razgovoril. Psihiatrova vprašanja tvorijo življenjski okvir očeta Karlina in bi jih lahko postavil vsak mladostnik v višji šoli (high school) svojemu očetu ali materi. Nikjer pa ne zasledimo, da bi ta psihiater vsaj poskušal analizirati duševno stanje svojega "bolnika", da o terapiji sploh ne govorim. Saj mu za konec celo reče, kako prijetno ga je bilo poslušati in DA JE VESEL, DA SE JE ODLOČIL ZA POVRATEK. Hic Rodus hic salta, oče Karlin. Zaradi tega sporočila ste hodili na obiske k psihiatru, saj sta na zadnje oba priznala, da bodo vse brige, ki vas tarejo, šle z vami in ostale pri vas.

To je bila torej notranja priprava; dobil je potrdilo svojim naklepom. Nekdo, ki naj bi v očeh "tega sveta" veljal za intelektualno avtoriteto, je dal odobrenje za povratek. Oče Karlin je zopet dokazal, da se mora nekdo drug odločati zanj.

Za tako pot, kot se je po 27 letih odločil oče Karlin, je treba še zunanje priprave. Ker se človeku, ki nima veliko poguma, zdi tak povratek le nekoliko tvegan, ne sme iti na pot praznih rok. Oblastnikom, pred katerimi je bežal, je treba prinesti vsaj nekaj dokaza, da je omilil svoje nekdanje nasprotovanje in da ne ostaja več emigrant iz samega protesta proti komunizmu, saj se je vendar doma veliko spremenilo na bolje, kot piše brat. Zato oče Karlin v svoji povestici ponovi že staro frazo vseh sovražnikov, ki jih je imela in jih še ima Cerkev na Slovenskem. Obsodil je t. zv. klerikalizem. Temno senco vrže na slovensko katoliško gibanje češ: Cerkev se je identificirala s politično stranko slovenskih katoličanov; smel je brati samo katoliški dnevnik, ne pa tudi nekatoliškega; telovadbo v mladinskih organizacijah Orlov in Sokolov in fantovskih odsekov imenuje vojaško treniranje. Kdo izmed danes vladajočega razreda v Sloveniji ne bi bil vesel takih priznanj duhovnika Karlina!

Pa je vendar bilo nekaj najbolj mogočnega, kar so ustvarili v zgodovini slovenski katoličani: SLOVENSKO KATOLIŠKO GIBANJE. Cerkev na sredi kot kvas, samostojna, s svojim organizacijskim aparatom, s svojim vodstvom in z naukom odrešenja. To je bila duša naroda. Okoli tega jedra so verniki, otroci iste Cerkve, zgradili mrežo mladinskih, prosvetnih, socialnih, dobrodelnih, delavskih, gospodarskih in političnih organizacij, ki so jih sami vodili, kot *jim je narekoval utrip duše.* Kaj je v tej in taki organizaciji božjega ljudstva narobe?! O pravilnosti slovenskega katoliškega gibanja jasno govori srditost boja, s katerim so navalili nanj sovražniki vsega božjega in pa množice narodnih in verskih mučencev. Ob tej mogočni potrditvi zgodovine se človek res samo sprašuje "cui bono" je treba napadati in napačno prikazovati to gibanje; in to že nekaj let delajo tudi nekateri bivši zidarji, graditelji in pospeševatelji tega gibanja. Kako radi se nekateri zaletijo vanj tudi pred slovensko mladino. Kot da bi v širokem svetu med katoličani našli kaj boljšega! Kaj bi danes pomenili npr. katoličani v Kanadi, v Ameriki ali v Argentini, če bi imeli svoje katoliško gibanje po našem vzorcu! Če bi njihova mladina polnila prosvetne dvorane, dramatske odre in telovadnice; če bi se zbirala na taborih, na kongresih, na paradah ali pa vsaj na študijskih krožkih, namesto da protestira, ruši in uničuje sebe in družbo!

Še enkrat poudarim: Gradili in vodili so slovensko katoliško gibanje ljudje; kjer pa so ljudje, pa ni ničesar popolnega. Ni pa bilo med nami ljudi, ki ne bi obsojali klerikalizma, to je izrabljanja vere in Cerkve v posvetne in sebične namene. Nikdar namreč niso slovenski škofje vodili političnih strank in akcij, kot niso politični voditelji posegali v vodstvo škofij. Posvetovanja pa morejo samo koristiti, saj danes toliko govorimo o dialogu celo med vernimi in nevernimi.

Kaj naj bi očetu Karlinu še zapisal ob slovesu? Ničesar več. Mogoče mi ne bo zameril, če mu dam nasvet. Ker rad potuje, naj enkrat poroma v Lemont. Tam bo našel milostno podobo Marije Pomagaj, ki jo je kronal ljubljanski škof dr. Anton B. Jeglič. Tam blizu bo našel tudi grob svojega nekdanjega škofa dr. Gregorija Rožmana. Na tem romarskem kraju naj prebije vsaj toliko ur, kot jih je pri psihiatru. Svojo zgodbo življenja naj ponovi v tihem razgovoru s svojim nekdanjim škofomtrpinom. Samota in razgovor z onostranstvom mu bosta prinesla več in boljših odgovorov, kot jih daje moderna psihiatrija. Spoznal bo, da pogled v trpljenje in zbeganost bližnjega lajša lastno bedo. Ko bo zapuščal Lemont, bodo vsi njegovi lastni problemi postali manj zapleteni in manj važni. Videl bo svet okoli sebe, ki tako zelo potrebuje duhovnih očetov. Pravi "oče" pa more biti le tisti, ki se vsega preda v svetosti in trpljenju njim, ki so njegovemu pastirovanju zaupani.

P. M.

Sestanek misijonskih pomagačev

Družina misijonskih pomagačas v Torontu se redno zbira vsak mesec in sicer vsak prvi četrtek zvečer pri Mariji Pomagaj. Prvi tak sestanek je bil letos na dan svetih Treh Kraljev. Bil je združen s sv. mašo, ki jo je daroval duhovnik krožka g. Jože Časl C.M. Imel je tudi prazniku primeren nagovor. Po maši so člani in članice odšli v dvorano in v nekaj minutah se je razvil: občni zbor, redni sestanek in še družabni večer obenem. Predsednik Baragovega misijonskega krožka g. Janez Marentič je za začetek prebral pravila krožka, da si jih je lahko vsakdo osvežil v spominu. Nato so bili pa izvoljeni: za predsednika ponovno g. Janez Marentič, za podpredsednico ga. Francka Turk, za tajnika Andrej Markeš, za blagajnika g. Jakob Kvas. Člani so tudi z veseljem pozdravili v svoji sredi novo članico gdč. Milko Princelj. Blagajnik je prebral pismo od misijonarja Buha C.M. z Madagaskarja. Člani so sklenili, da bodo v postu pripravili za eno izmed nedelj zajtrk in prodajo peciva, da bi zopet priteklo nekaj dolarjev v blagajno za potrebe slovenskih misijonarjev.

Ko so bile vse zadeve uradnega značaja opravljene, so pa članice postregle s čajem, ki ga je požlahtnila pristna medica, in z bogatim pecivom. Razvil se je živahen prijateljski razgovor, ki je misijonske pomagače še bolj povezal v eno družino.

Tudi Slovenci imamo svoje "kolonije"

Pismo iz slovenske "kolonije" na Madagaskarju se takole glasi:

"Če bodo čez deset let misijonarji še potrebni denarne pomoči ali ne, ne vem; ponekod morda ne, saj je na Japonskem verjetno že danes niso potrebni, a trenutno je še večina misijonarjev v takih pogojih, da se za vsak dolar hvaležno spomnimo na dobrotnike ter jim iz srca rečemo, kakor mi danes vam: Bog povrni!

V oktobru smo na tananarivskem letališču pričakali Janeza Puhana C.M.; tako nas je sedaj sedem fantov in je ravno en stotak padel na vsakega. Janez je sedaj na učenju jezika v Ambositri, medtem, ko je Gajšek Rok že tu pri nas v Vangaindrano; poučuje katekizem, kupuje jajca, plačuje delavce in opravlja podobne ekonomske posle. Peter Opeka se na vse pretege muči, da bi pred svojim odhodom v Evropo — v počitnicah 1972 — čim več dokončal, a imaštva, da res ne more preveč hipri delu tako primitivna sredteti. Tako ima problem, kako priti do ravnih desk. Pomislite, da so vse deske žagane na roke! Z velikimi žagami: eden zgoraj, eden spodaj, to je telovadba na visokih kozah. Peter ima zlato srce: vidi sicer, da delo počasi napreduje, a je vesel, kajti pravi, kako bodo vsaj delavci imeli dalje časa delo. Pomanjkanje dela je namreč tu resen problem; koliko jih pride vsak dan prosit, pa mu nimaš kaj dati; res da tudi ničesar ne znajo in jih je treba vsake malenkosti šele naučiti. Ko bi imeli dobrega mehanika, mizarja, poljedelskega tehnika, to bi bilo dela; zlasti polje je za Malgaše prava rešitev, pa ni nikogar, ki bi jih učil pametno obdelovati zemljo. V tem smislu bi nam bila pomoč še najbolj potrebna. Fantje, možje, ki bi se za nekaj let obvezali, saj bi jih ne bilo konec. Naj omenim, da se šele sedaj začne malo bolj vroče vreme (sredi dec., opomba por.). Smo imeli čez sedem mesecev naravnost idealno vreme, ki ga ne najdete ne v Evropi, ne v Kanadi. Tri ali štiri mesece bo vroče, potem se pa zopet začne "pomlad". Naj na to mislijo tisti, ki se bojijo našega podnebja in naj se odločijo za Madagaskar. Dolenčeva Marija zgleda zadovoljna. Pridno poučuje angleščino v Fort Dauphinu. Morda bo za Božič prišla kaj sem k nam v Vangaidrano.

Naš novi škof Viktor bo šel januarja v Evropo predstavit se papežu, potem pa tudi v Slovenijo, da se dogovori s škofi še za naslednjo pomoč; spremljal ga bo g. Cikanek. On in pa g. Česnik bosta namreč kmalu odslužila svoj "rok" in bosta prosta; ne verjamem, da bi se takoj vrnil nazaj, delo se pa ne bi smelo prekiniti, če ne spet vse zaostane; potem je težko znova pognati v tek vse pastoralno delo župnije. Bi nas moralo biti vsaj deset stalnih; upam, da se bomo počasi dokopali do te številke. Vi boste tudi molili v ta namen. Pozdrav!

Buh

Zborniki v prodaji

Uprava Slovenske pisarne sporoča, da so prispeli zavoji ZBORNIKOV iz Argentine. Kakor je bilo že objavljeno, stane vsak izvod $6; poštnina posebej.

Naročila po pošti sprejema uprava. V župniji Brezmadežne s čudodelno svetinjo pa lahko dobite Zbornike pri g. Ivanu Marnu. V mestu Torontu jih ima tudi g. Janez Muhič in seveda naša pisarna na 618 Manning Ave.

Še več kot polovico zimskih večerov je pred nami, zato se nam zdi, da so ZBORNIKI prispeli ravno o pravem času. Ker pa čas hitro beži, naj vsakdo pohiti za naročilom, da ne bo zime prehitro konec in pa, da jih ne bo zmanjkalo.

Ponovno opozarjamo, da imamo v zalogi družinske pratike, ki jih je izdala Mohorjeva družba v Celovcu; posamezen izvod stane 60c in nekaj za znamke.

Uprava Slovenske pisarne
618 Manning Ave.
Toronto 4, Ont.

Zima, zima bela je prerijo objela . . .

LETHBRIDGE, Alta. — Zima nas je pošteno obdala s komolcem snega in s tono mraza. Že pred božičem nam je nasulo bele dobrote, ki jo nebo pridno dodaja na obroke skoro vsak drugi dan, mraza pa imamo nocoj dobrih 30° pod ničlo. Tako mehko toplo je v domu, da bom nabrenkal nekaj vrst za dopis.

Še vse gre in vse se prenese, ko pa v temle mrazu zapojo vetrovi, ubrani na divje registre, je pa res trda. Če obenem še sneži, pa podvojeno trda. Staro leto se je res svojevrstno poslavljalo, kot da se zoperstavlja slovesu. Snežni vihar je norel preko celega Zapada in ponekod dosegel moč in hitrost do 90 milj na uro. Zameti so zagrnili ceste, zataknili in ponekod po večkrat zaustavili promet, v jarkih ob ledenih cestah prevrnjeni ali zavoženi avtomobili, razkrita poslopja, pravkar zgrajene stene sesute itd. Ko potegne ta zdivjana muzika preko odprte prerije, jo je težko ustaviti. V predelih, kjer vodi kanadska velecesta ali železnike proge skozi useke v gorska pobočja, se sprožijo snežni in zemeljski plazovi pomešani s skalami, ki večkrat na dan in več zaustavijo ves promet ter razdero in poškodujejo proge. Škode so redne in visoke. Oni dan se je začelo kaj nenavadno ob šestih zjutraj s točo (januarja pa toča), nato s sodro, potlej je pa sulo snežinke cel božji dan. Dva! Neprestano se kopljemo iz snega. Dokler je brez večjih in resnih nesreč, kar gre. Podeželske šole so večkrat zaprte, ker šolska prevozna sredstva ne morejo skozi metre visoke zamete.

Seve je tale trajajoča ostra zima prinesla tudi posledice, influenca se je razširila, ponekod do nevarnih obsegov (Calgary) in prehlad gospodari tudi že tedne v večini domov. Edina dobrota v tehle dneh nam je plin, ki nas ogreva (brez premogovne umazanije in brez cepljenja drv).

*

Na tri albertske univerze (Edmonton, Calgary in Lethbridge) se je vpisalo nekaj tisoč študentov manj, kot so predvidevali, zdaj pa vodstva ne vedo, kako zriniti finančno skozi težave. Preveč je učnih moči in premalo študentov, z njimi pa manj dotacij. Da bodo ublažili milijonske primanjkljaje, bodo morali odsloviti nekatere učne moči in skoncentrirati pouk v manj strokovnih rok. Mnogi drago plačani profesorji so itak imeli le peščico študentov.

Študente skrbi bodočnost, mnogi, ki so končali študije, ne dobe kruha v svoji stroki, prebirati pa ni ne kje ne kaj. Že sedaj oblasti razglašajo, da bo študentom težko najti počitniška dela, kar je večini pomagalo pri študijskih stroških. Res je, da država pomaga s posojili študirajočim, a ko končaš, je treba pričeti dolg vračati. Lani je država posodila študentom skoro 100,000,000 dolarjev. Pomoč je velika, ko pa doštudiran stopi čez univerzitetni prag, ne ve ne kod ne kam . . .

*

Prijateljstvo — resnično ali hlinjeno — z našim mogočnim in bogatim sosedom na jugu se je pričelo ohlajati radi ukrepov ene in odgovorov druge strani. Ekonomske in politične poti se preusmerjajo, vse pa je zabeljeno z negodovanjem. Slabe so pa posledice za oba soseda. Navadni zemljani obeh držav ne morejo razumeti nenadnega koketiranja (po gorenjsko se temu reče po domače: mešetarjenje na negvišno) obeh velikih držav z doslej takorekoč zakletimi nepriatelji nasprotno mislečih svetov. Ja, ja, res mora imeti politik več kot dober želodec, da prenese čudno soljeno, večkrat prismojeno in zgodljano hrano mednarodnih političnih kuhenj. Odmev tistih, ki ne soglašajo z uradnimi potmi, se mnogokrat izrazi pri bodočih volitvah . . .

*

Da so obiski državnikov z one strani železne zavese ali pa držav izpod marele na obrobju moskovske interesne sfere povzročili nezadovoljnost med kanadskim prebivalstvom, je razumljivo. Kanada je sestavina, nekak mozaik pripadnikov različnih narodov celega sveta, posebno še narodov, ki so bili oropani lastnine in svobode in so padli radi mednarodnih mešetarij pod rdečo knuto. Pripadniki teh narodov so poskusili obljubljani raj, pobegnili iz njega in postali kanadski državljani. Ti vedo da za krvava početja tam vladajočih režimov. Ni torej čudno, če so izražali svoje razočaranje in nezadovoljstvo na dovoljene, pa tudi neokusne načine ob obisku teh samoveličin. Ti pa so seve morali v sebi razlivati žolč, ko so se mimo njih tiho sprehajali demonstrantje v procesijah, noseči napise, ki so nazivali vodje s pravilnimi imeni, ki pa gotovo niso v slovarju pohvalnih izrazov . . . Mnogim ne gre v svobodne butice, kako da oni, ki najbolj sovražijo kapitaliste in buržuazijo, najbolj beračijo vprav med njimi . . .

Sicer so se pa Kanadčani, svobodnjaki, splošno izrazili ob teh obiskih proti miloščini in podporam tujcev, ker je tudi doma dovolj težav z brezposelnostjo, revščino in dovolj nerešenih problemov, tudi materialnih z Indijanci in Eskimi . . .

Lanska letina je bila v vsem obilna, žita več sort je šlo precej v svet, četudi ne za ceno prejšnjih let, a vendar. V okolici Tabra — 30 milj iz Lethbridga so npr. podorali 550 akrov krompirja, ker ni zadostnega trga za nakup 1970. in 1971. bogatega pridelka . . . Pa niso le v svetu, ampak tudi todle pri nas mnogi lačni . . .

*

Ljubezen in razumevanje se porajata marsikje skozi želodec in žepe. Odkar je Kanada priznala rdečo Kitajsko, so se od tam brž pojavili odmevi. Potrebna žita je Kitajska kupila takoj skoro 100 milijonov mernikov tega, kar je na drugi strani pomagalo Kanadi zmanjšati kup preostankov in ji vrglo 160 milijonov drobiža . . .

*

Kanada je lani tudi prodala v tujino več tisoč glav plemenske živine v vrednosti več milijonov. 590 glav (Hereford in Angus pasme) so kupili tudi Rusi in odšteli zanje 300 tisoč dolarjev . . . Menda bi čimpreje radi nakupili živine tule za znesek med 12 in 15 milijonov.

*

Praznike smo Slovenci todle praznovali tiho in domačno. Nismo preveč družabne sorte, z vsakim letom utone par kapljic dobre volje, nimamo pa prepirov in ne nesoglasij, ker se poredko srečujemo, še poredkeje vsi zberemo . . . Vsem po širnem svetu ob novem letu: "Tavžent sreč!"

Pak

Škof Moretti je sin slovenske matere

Pod tem naslovom je prinesla "Družina" članek o msgr. Giovanniju Morettiju, ki je bil imenovan za pronuncija na Tajskem, za apostolskega delegata v Laosu, Maleziji in Singapuru ter za naslovnega nadškofa. Msgr. Moretti je sedaj svetnik apostolske nuncijature na Dunaju. Njegova mati je bila Jera Pertnač, rojena v Dobrovi, župnija Brestanica ob Savi. Pred prvo svetovno vojno je služila v Trstu, se tam spoznala in poročila z italijanskim zidarjem Morettijem. Janez je bil rojen v mestecu Meina pri jezeru Lago Maggiore l. 1923. Od matere se je naučil slovenskega jezika, v katerem se je pozneje izpopolnjeval in ga precej dobro obvlada.

V mašnika je bil posvečen leta 1947 ter okrog 10 let upravljal dve majhni župniji v Alpah, v škofiji Novara. V tem času si je pridobil doktorat iz političnih in socialnih ved v Milanu, nato pa še doktorat iz cerkvenega prava. Dovršil je tudi študij na papeški diplomatski akademiji. Leta 1957 je prišel v državno tajništvo v Vatikan ter bil tajnik namestnika drž. tajnika kardinala Dell' Acqua ter maestro di Camera drž. tajnika Cicognianija. L. 1967 je bil poslan kot avditor v Kanado, od tam pa l. 1969 za svetnika apostolske nuncijature na Dunaju. Tu je deloval kot stalni zastopnik Svetega sedeža pri mednarodnem atomskem uradu (IAEA) ter pri organizaciji Združenih narodov za industrijski razvoj.

Štiri azijske države, kjer je imenovani nastopil svojo novo službo, štejejo skupno 40 milijonov prebivalcev, pa le pol milijona je katoličanov.

L. 1965 je msgr. Moretti s svojo materjo obiskal njen rojstni kraj Brestanico. Bil je navdušen nad lepoto Slovenije. Tri leta nato je njegova mati v visoki starosti 90 let umrla v Meini. Po svoji materi je novi nadškof močno navezan na Slovenijo in na njeno rojstno škofijo. Škofovsko posvečenje je prejel 24. oktobra lani.

Novemu nadškofu čestitamo k visokemu odlikovanju in mu želimo v težavni in odgovorni službi na novem mestu mnogo božjega blagoslova.

Čile prosil za odložitev plačila svojih dolgov

SANTIAGO, Čile. — Levičarska vlada republike Čile je zašla v tako stisko, da ne more plačati obresti za državne dolgove preko 3 bilijone dolarjev. Obrnila se je na dolžnike s prošnjo, da ji plačila odložo za dve do tri leta.

Samo v letošnjem letu bi bilo treba plačati na obrestih in odplačilih upnikom v ZDA in v zahodni Evropi nad 400 milijonov dolarjev. Predsednik Narodne banke se je o tem pogajal pretekli teden v New Yorku, pogajanja pa se bodo nadaljevala v začetku februarja v Parizu.

Kairu ni več do odprtja Sueškega prekopa?

KAIRO, Egipt. — Vlada je objavila, da je obvestila ZDA, da se ni več pripravljena razgovarjati o delnem sporazumu, ki naj bi omogočil odprtje Sueškega prekopa.

CLEVELAND, O.

Help Wanted — Female

General Housework
For congenial family in Shaker Heights modern home 4 days per week, one block from Rapid. Call after 5:30 464-0064

Ženske dobijo delo

Iščemo kuharico
Iščemo izkušeno kuharico za 5 dni v tednu, 6 ur dnevno. Oglasite se osebno pri

TWENTIETH CENTURY BOWLING LANES
16525 Euclid Ave.
(25, 27 jan)

DELO DOBIJO

Delo dobi
Izkušena kuharica ali kuhar dobi polno zaposlitev v restavraciji, v industrijski okolici, v Euclidu, Ohio. Dobri pogoji.
Kličite 481-9542
(20)

MALI OGLASI

2 hiši naprodaj
Enodružinska 6 sob in enodružinska 5 sob na enem lotu, dvojna garaža, sadna drevesa, blizu šole, cerkve, buse in trgovin; blizu doma ostarelih, na dobrem prostoru. E. 185 St. in Lake Shore Blvd. Kličite 235-4876 ali 531-1029.
—(17)

Kupimo
Staro inozemsko zlatnino, ure, steklenaste reči, stare porcelanaste punčke, posode itd. Kličite po 5:30 uri 381-1661. (21)

Prostor za trgovino
V najem, primerno za urad ali skladišče; gorkota vključena. Vprašajte na 1193 E. 60 St., ali kličite 442-2009 po 7. uri zvečer. Parkanje. (21)

Hiša naprodaj
Enostanovanjska hiša s 7 sobami, 4 spalnicami, 2 spodaj in 2 zgoraj; vsa podkletena, v kleti delavnica, umivalnica, prha, nova peč; patio, garaža za 1 avto. Kličite: Paragon Real. Inc.
521-5053 po 6. zvečer
—(19)

V najem
Oddamo dvoje stanovanj, samo samskim osebam ali zakoncem, v St. Clairski slovenski okolici. Kličite po 5. uri 731-9431.
(20)

Če imate za oddati stanovanje v Collinwoodu, E. 185 St. okolici ali v Euclidu, nas pokličite, ker imamo solidne družine, ki čakajo na stanovanje.
KNIFIC REALTY
481-9980

ALEXANDRE DUMAS:

Grof Monte Cristo

Nalik studencem, ki jih posuši vroče poletje in ožive šele tedaj, ko se zbirajo jesenske vode, je čulil Monte Cristo, da se v njem vnovič zbira kaplja za kapljo onega grenkega žolča, katerega so bile nekdaj polne prsi Edmonda Dantesa.

Zanj ni bilo nikake lepote, za njegove oči je bilo nebo zastrto z gostim, črnim florom, in ko zagleda pred seboj grad If, podoben velikemu, črnemu obru, zatrepeta, kakor da je naenkrat zagledal grozečo prikazen mrtvega sovražnika.

Ko se približajo bregu, se Monte Cristo instinktivno umakne v notranje prostore ladije.

"Ob bregu smo, gospod," mu pravi patron.

Monte Cristo se spomni, da je to isto mesto, na katerem so ga izkrcali nekoč in na katerem so ga porivali stražniki naprej s svojimi bajoneti.

Pot je bila tedaj Edmondu Dantesu zelo dolga; Monte Cristu se je zdela zelo kratka; vsak udarec vesla je s svojim vlažnim morskim prahom vzbudil v njegovi duši milijone mislij in spominov.

Izza julijske revolucije na gradu Ifu ni bilo več jetnikov; samo en stražnik je bil v stražnici, da bi odvračal tihotapce; en sam vratar je sprejemal pri vhodu radovedneže ter jim razkazoval ta spomin groze.

Ko je stopil grof na ta zanj tako strašni kraj, ko je stopal po temnih stopnicah, ko ga je peljal vodnik v ječe, katere je hotel videti, je zatrepetalo celo njegovo telo, in obličje, ki je bilo že itak brez barve, mu je postalo mrtvaško bledo.

Grof vpraša, če je tu še kak jetničar izza časa Restavracije. Toda vsi so šli v pokoj ali pa so vstopili v nove službe.

Vratar, ki ga je vodil, je bil tu šele izza leta 1830. —

Prišel je v svojo lastno ječo.

Dnevna luč je še vedno kakor nekdaj slabotno svetila skozi visoko, malo odprtino; videl je prostor, na katerem je imel nekoč svojo postelj, in mesto, kjer je abbe Faria izdolbel odprtino, sicer zazidano, toda vidno vsled novega zidu.

Monte Cristu se zašibe kolena, da sede na pručico.

"Ali se razun tega, da je bil tu zaprt Mirabeau, pripovedujejo še kaki dogodki iz tega gradu?" vpraša grof. "Ali ni nič zanimivega v zvezi s temi žalostnimi bivališči, o katerih mora človek dvomiti, da so ljudje kdaj zaprli v nje živega človeka?"

"Da, gospod," pravi vratar, "in zlasti v tej celici mi je pripovedoval jetničar Antoine zelo čudno povest."

Monte Cristo se strese. Ta Antoine je bil njegov jetničar; skoro je pozabil, kako se je imenoval in kakšen je bil njegov obraz; toda zdaj ga naenkrat jasno vidi pred seboj: obraz, ki ga obroblja brada, rujav jopič in velik zvezek ključev, katerih rožljanje mu vnovič zazveni v ušesih.

Grof se obrne, in zazdi se mu, da ga vidi v senci na hodniku.

"Ali želite, da vam povem to povest, gospod?" vpraša vratar.

"Da," pravi Monte Cristo, "povejte mi jo."

In položi si roko na prsi, da bi pridušil silno utripanje srca, ki se je balo slišati povest svojega lastnega trpljenja.

"Povejte mi jo," ponovi.

"V tej ječi," prične pripovedovalec, " je bil zelo dolgo časa zaprt jako nevaren jetnik, in sicer tem nevarnejši, ker je bil jako premeten. Istočasno ž njim je bil na tem gradu zaprt človek, od katerega se ni bilo bati ničesar hudega; bil je to ubog duhovnik, ki je bil blazen."

"Ah, da, blazen," ponovi Monte Cristo. "In kakšna je bila njegova blaznost?"

"Ponujal je milijone, če bi mu vrnili prostost."

Monte Cristo dvigne svoje oči proti nebu; toda ne vidi ga, kajti stena iz kamenja je bila med njim in med firmamentom. Pomisli, da je bila med očmi onih, katerim je abbe ponujal zaklade, in med temi zakladi samimi prav tako debela stena.

"Ali sta se jetnika lahko shajala?" vpraša Monte Cristo.

"O ne," gospod; to je bilo strogo prepovedano, toda za prepoved se nista brigala in izkopala med svojima ječama podzemeljski rov."

"In kateri ga je izkopal?"

"O, to je bil brezdvomno mladi mož," pravi vratar. "Bil je močan in prekanjen, dočim je bil ubogi abbe star in slaboten; sicer je pa tudi njegov razum preveč oslabel, da bi prišel na tako misel."

"Slepci!..." zamrmra Monte Cristo.

"Da," nadaljuje vratar, "mladi jetnik je izkopal rov. S čim, tega ne ve nihče; toda zgodilo se je tako, in dokaz temu je, da je še vedno videti sled; glejte, tukaj je."

In približa se s svojo svetilko zidu.

"Ah, da, res," pravi grof z glasom, ki ga je vsled razburjenosti komaj razumeti.

"Iz tega sledi, da sta jetnika občevala. Kako dolgo je to trajalo, ni znano. Toda nekega dne je stari bolnik zbolel in umrl. Uganite, kaj je storil mladi?" pravi vratar.

"No?"

"Prinesel je mrtvega duhovnika v to celico, ga položil v svojo posteljo z obrazom proti steni, šel nato v prazno ječo, zamašil luknjo in zlezel v mrtvečevo vrečo. Ali ste kdaj slišali kaj podobnega?"

Monte Cristo zapre oči; obide ga čut ledenega hladu tega strašnega zavoja; še čuti hlad, kateri je vel iz mrtvečeve vreče.

Vratar nadaljuje:

"Poslušajte, kaj je nameraval. Mislil je, da tudi na gradu Ifu mrtvece pokopujejo, in upal, da mu bo mogoče dvigniti zemljo. Toda k nesreči to na gradu Ifu ni bila navada. Mrtvih niso pokopavali, ampak s težko krogljo, privezano na nogo, so jih metali v morje. Tako se je zgodilo tudi z našim možem; drugo jutro so našli resničnega mrtveca v postelji mladega moža, in vse je bilo jasno. Moža, ki sta vrgla mladega jetnika v morje, sta trdila, da sta čula strašen krik, ki pa je takoj zamrl v vodi."

Grof diha težko, pot mu stopi na čelo, in strah mu stiska srce.

"Ne," zamrmra, "ne! Ta dvom, katerega sem čutil, je bil začetek pozabljenja; toda tukaj mi nov krč stiska srce in polni srce z maščevalnostjo."

"In jetnik?" vpraša. "Ali ni bilo ničesar več slišati o njem?"

"Ne, nikdar več; lahko si mislite, da ga je morala težka kroglja potegniti na dno morja, kjer je umrl. Ubogi, dragi mož!"

"Vam se smili?"

"Pri moji duši, da dasi je bil v svojem elementu."

"Kaj hočete s tem reči?"

"Govorilo se je, da je bil svoj čas mornariški častnik, zapleten v bonapartistične spletke."

"Resnica," zamrmra grof, "Bog te je vstvaril, da plavaš nad plameni in valovi. Tako živi ubogi pomorščak v spominu nekaterih pripovedovalcev; pri gorki peči govore o njem in se zgražajo pri misli na njegovo smrt v globočini morja."

"Ali je bilo znano njegovo ime?" vpraša nato glasno.

"Ah, znan je bil samo pod imenom 'številka 34'."

"Villefort, Villefort," zamra- Monte Cristo, "to si si moral nešteotkrat reči sam, ko se ti je v sanjah prikazovala moja senca."

"Ali si nočete ogledati še drugih celic, gospod?" vpraša vratar.

"Da, zlasti, če mi hočete pokazati celico ubogega abbeja."

(Dalje prihodnjič)

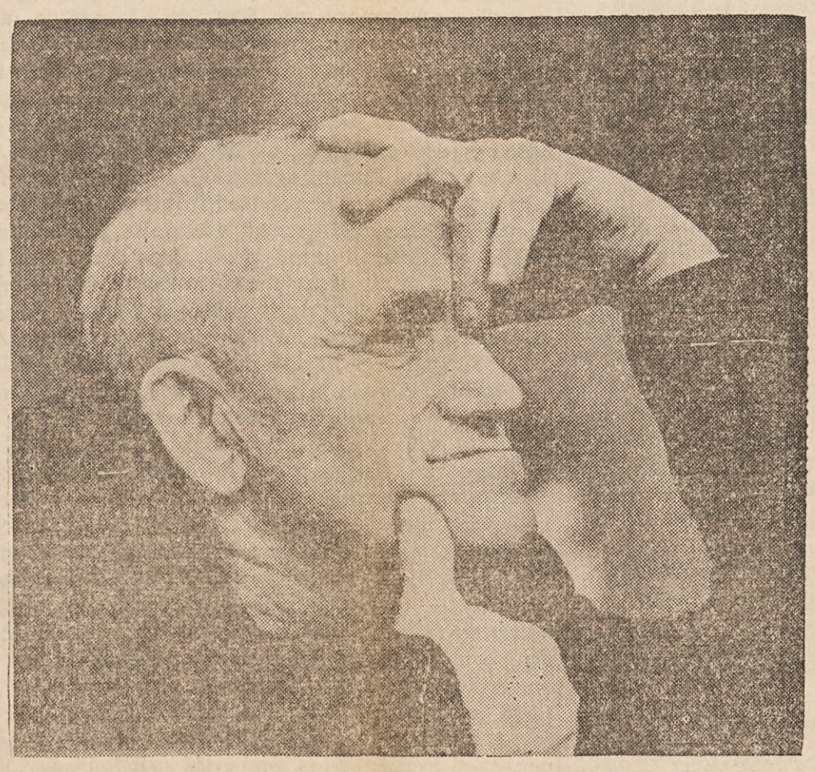

NENAVADEN POLOŽAJ — Navdušen šahist se je spravil v takole držo, ko je sledil nastopu 18 šahovskih velemojstrov v Moskvi.

At Franke Park Children's Zoo in Fort Wayne, Ind., is a favorite pastime for Carmen Donesa, 8. Carmen is National Poster Child for the March of Dimes, so naturally her entry in the contest to pick a name for the 8-week-old tiger cub was "Dimes." Dimes himself didn't seem to care what Carmen called him, as long as she kept his baby bottle handy. The baby tiger hasn't learned to roar yet, but he does emit a loud and emphatic wheeze if Carmen doesn't hold the bottle just right.

Mr. Nibbs, a 5-month-old gibbon, also wanted plenty of attention from Carmen. So did Bumpy, the wallaby, not to speak of Ferdinand the baby bull and a crowd of lambs and goats, all waiting to be petted and played with.

"I'm really very busy," commmented Carmen. "You can see they all need a lot of love."

Carmen did take time off from her animal kingdom to join her human friends in the playground, though. Undaunted by her leg braces and crutches, Carmen climbs on the jungle gym, swings on the swing, slides and seesaws until she's tired.

Then it's back to the tiger cub for another bottle.

"After all, he's always hungry," says Carmen. "He's just like my little brother that way. I guess boys are all alike."

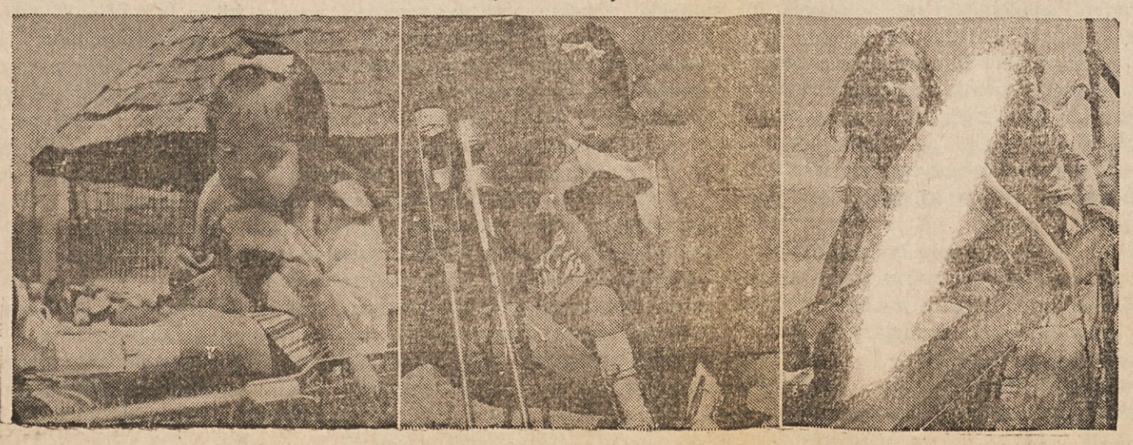

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA PODPORNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino
- posmrtnine za neomejeno vsoto
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote $600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolico izpolnite izrezek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....

NASLOV .....

MESTO .....

DRŽAVA ..... CODE .....

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA VAM TISKA KRASNA POROČNA VABILA PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue HEnderson 1-0628